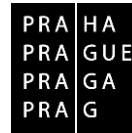

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

projekt č. CZ.2.17/2.1.00/37095

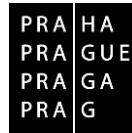
Vzdělání a tréninkové zaměstnání pro osoby s mentálním nebo kombinovaným postižením II

Materiály pro účastníky projektu

Klíčová aktivita 04 – Skupinové vzdělávací a motivační kurzy -
Finanční gramotnost

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

Rodinný rozpočet

V posledních letech stále více domácností zjišťuje, nebo přiznává, že mají problémy vyžít ze svého měsíčního příjmu. Žijí tzv. „od výplaty k výplatě“. Přitom mnohdy ke zlepšení situace stačí popřemýšlet, vzít si tužku, papír a kalkulačku, sestavit rodinný rozpočet a na jeho základě zjistit, jak moc efektivně hospodaříme s rodinnými financemi. Tím zauvažujeme nad tím, zda si nekupujeme zbytečné a nepotřebné věci a v jakých případech můžeme ušetřit.

Rodinný rozpočet je plán finančního hospodaření domácnosti.

Cíl

Získání kontroly nad finanční situací rodiny

Snížení rizik zbytečných výdajů

Prevence zadlužování

Sestavením rozpočtu můžeme najít zdroje pro rezervy a úspory a připravit se tak na nečekané výdaje. Podle sociologických průzkumů má totiž problémy vyjít s penězi **každý třetí člověk** a v případě nenadálých výdajů má finanční problémy polovina domácností v České republice.

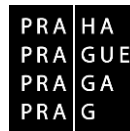
Princip tvorby rozpočtu

Princip tvorby rozpočtu je souhrn všech příjmů a výdajů rodiny uspořádaných podle určitých kategorií, jejich vzájemné porovnání. Následné zajištění rovnováhy mezi příjmy a výdaji a také pozdější přizpůsobování rodinného rozpočtu aktuálním životním skutečnostem. (narození dítěte, nemoc apod.)

Sestavení rodinného rozpočtu je tedy podobné tvorbě rozpočtu firem, které porovnávají příjmy a výdaje za účelem zisku.

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

Tvorba rodinného rozpočtu

Nejprve je třeba určit si časové období (měsíc). Všechny položky, se pak k tomuto časovému období budou vztahovat.

Je třeba rozvrh přizpůsobit ročnímu období:

Např. je podzim, ale již teď víme, že na jaro budou potřeba boty pro dítě.

Září, školní potřeby apod.

Je to další položka v rozpočtu a je k ní třeba vytvořit nutnou rezervu.

Sestavování rodinného rozpočtu

Sestavování rodinného rozpočtu lze rozčlenit do pěti fází

Seznam všech příjmů

Seznam všech výdajů

Porovnání příjmů a výdajů

Přehodnocení a přizpůsobení výdajů

Aktualizování rozpočtu

1. Přehled všech příjmů

V první fázi dochází k vytvoření seznamu všech příjmů rodiny. Tyto příjmy je nutné vzít na zřetel jako čisté, tedy až po zdanění.

Mezi příjmy se řadí:

mzdy

výdělky z brigád či přivýdělky z podnikání

příjmy ze spoření

důchod (starobní, invalidní, sirotčí, vdovský, vojenský

dávky

výpomoc od rodičů a přátel

výživné

výnos z pronájmu (nemovitostí apod.)

dividendy

Evropský sociální fond

Praha a EU – Investujeme do vaší budoucnosti

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

2. Přehled všech výdajů

Další fáze sestavování rodinného rozpočtu spočívá ve vytvoření seznamu všech vydání rodiny.

Lze je rozdělit na výdaje **nutné** a **zbytné**

Mezi výdaje nutné se řadí:

nájemné

splátky hypotéky, spotřebních úvěrů, leasingu a kreditních karet[8]

pojištění

bankovní poplatky

platby na spoření (např. stavební) a připojištění (důchodové, penzijní či životní)

tvorba finanční rezervy

koncesionářský poplatek za rozhlas a televizi (i kabelovou)

platba za elektřinu, vodu, plyn, topení, telefony (i mobilní) a internet

výdaje na dopravu nebo provoz automobilu (včetně jeho pojištění)

potraviny

drogerie, kosmetika a kadeřnictví

léky

běžné oblečení

potrava a péče o domácí mazlíčky

údržba domácnosti či zahrady

školné a školní pomůcky

kroužky

kapesné dětem

oprava oděvů, bot a dalších nezbytností

Mezi výdaje zbytné se řadí:

Kouření, alkohol

jídla v restauracích a v podnicích rychlého občerstvení

oslavy svátků (Vánoce, jmeniny, narozeniny)

módní oblečení

koníčky, sport, nákupy pro radost, kina a divadla

dovolená

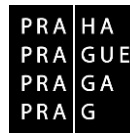
vybavení domácnosti

Evropský sociální fond

Praha a EU – Investujeme do vaší budoucnosti

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

3. Porovnání příjmů a výdajů

Ve třetí fázi sestavování rodinného rozpočtu dochází k porovnání souhrnu veškerých příjmů se souhrnem všech výdajů. Tyto dvě hodnoty by se sobě měly rovnat.

V případě, že jsou vydání větší než příjmy, je třeba snížit výdaje nebo navýšit příjmy, popřípadě provést obojí. V opačném případě, kdy jsou příjmy vyšší než výdaje, je vhodné zvýšit částku určenou na spoření k tvorbě finanční rezervy a každý měsíc ji odkládat stranou a tím vytvářet finanční rezervu.

4. Přehodnocení a přizpůsobení výdajů

Tento krok může být proveden různými způsoby. Např. výdaje si rozdělíme na **nutné** (voda, elektrika, nájem aj.) a **zbytné** (oblečení, kosmetika, zábava, jídlo v restauracích aj.). Pokud nevycházíme měsíčně s příjmy v lehčí míře, pak stojí za úvahu přehodnotit zbytné výdaje a přemýšlet, zda si opravdu musím koupit nové oblečení vždy, když se mění módní trend, zda je nutné navštěvovat restaurace několikrát do týdne, nebo zda si raději připravit jídlo doma, zamyslet se nad tím, zda si kupujete pouze tolik potravin, které jste schopni spořádat nebo zda jídlo vyhazujete atd.

Pokud se ale jedná o markantní rozdíl mezi příjmy a výdaji, pak stojí v úvahu popřemýšlet již nad zmíněným možným zvýšením příjmu anebo např. nad menším bytem, výměně automobilu apod.

5. Aktualizace rozpočtu

Aby rozpočet odpovídal skutečnosti, je třeba provádět jeho aktualizaci a zahrnovat do něj aktuální potřeby či vydání domácnosti. Je do něj třeba zahrnout zdražování potravin, zvýšení platu apod.

Kontrolu rozpočtu se doporučuje provádět jednou za měsíc, za půl roku či jednou za rok.

Dobře sestavený rodinný rozpočet nám může pomoci v:

získání kontroly nad vlastní finanční situací

nalezení zdroje pro rezervy a úspory

zvládnutí nečekaných výdajů

předcházení vytváření zbytečných dluhů

vytváření si správných návyků

Evropský sociální fond

Praha a EU – Investujeme do vaší budoucnosti

Praktické cvičení

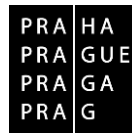
Příjmy / výdaje	časové období – jeden měsíc
nájemné	4000
důchod	6900
platba za energie (plyn elektřina)	1500
nové boty	650
nákup jídla	250
kapesné od rodičů	500
platba za internet	420
finanční dárek od babičky k narozeninám	1000
léky	560
čistící a hygienické prostředky (toaletní papír, jar na nádobí)	200
příspěvek od státu	800
výplata ze zaměstnání	3500
hypotéka	500
odměna za brigádu	350
nákup jídla	350
šampon a mýdlo	100
kancelářské potřeby (tužka papír)	500
nákup jídla	300
cigarety	500
obědy v restauraci	1000
módní oblečení	2 000
kino, divadlo	700
sport	500
fond na novou postel	200

Úkoly:

- Označte v tabulce příjmy a výdaje
- Přepište příjmy a výdaje do cvičné tabulky
- Odečtěte výdaje od příjmů
- Označte zbytné a nezbytné výdaje
- Nezbytné výdaje snižte

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

Finanční produkty používané v běžném životě

Naše finance v dnešní době spravujeme převážně pomocí běžného účtu, který umožňuje hospodařit s penězi hotovostně i bezhotovostně. Přesto řada osob, které spoří peníze, je upřednostňuje mít schované doma pod polštářem. Pokud máte peníze uschované doma, a dojde k jejich ztrátě, odcizení, nebo poškození, jste za to odpovědni pouze vy. Pokud však máte úspory uloženy v bance, banka kryje všechna tato rizika. V následujícím textu se dozvíte základní informace o finančních produktech používaných v běžném životě, např. co banka je, a jaké druhy služeb nabízí, co je běžný účet, platební karta atd.

Banka

je instituce, která poskytuje finanční služby. Byla zřízená proto, aby si lidé měli kam ukládat svoje úspory. Její základní činností je tedy shromažďování dočasně volných peněz, které formou úvěru dává k dispozici ostatním. Zisk banky pak tvoří úrokové sazby, a poplatky. Účty otevřené za účelem vkladů (kreditních zůstatků) jsou označovány jako *depozitní účty*, zatímco účty vedené za účelem půjček (debetních zůstatků) jsou označovány jako *úvěrové účty*.

Běžný účet – účet, který slouží především k snadnější hotovostní i bezhotovostní správě, manipulaci a hospodaření s finančními prostředky (převody, platby, vklady).

Spořicí účet – účet, který slouží nejčastěji ke spoření nebo ukládání dočasně volných finančních prostředků s vyšším úročením.

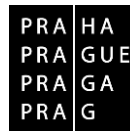
Termínovaný vklad – stejně jako spořicí účet, slouží k uložení volných finančních prostředků s vyšším úročením.

Úvěrový účet – účet, na kterém banka eviduje stav poskytnutého úvěru.

Devizový účet – účet vedený v cizí měně (EUR, USD, GBP).

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

Správu financí na běžném účtu lze provádět prostřednictvím:

Příkazu k platbě: slouží pro jednorázové a nepravidelné platby

Trvalého příkazu: využívá se pro pravidelné platby a splátky s pevnou výší

Přímého inkasa: uděluje souhlas třetí osobě, aby si z vašeho účtu pravidelně strhávala, nebo jednorázově strhla smlouvenou sumu.

Základní způsoby jak využívat běžný účet:

Výběr hotovosti (v bankomatu, na přepážce)

Platba kartou za služby a zboží

Bezhotovostní převody na jiný účet

Správu účtu lze provádět osobně, nebo prostřednictvím přímého bankovníctví (internet, telefon) Výhodou přímého bankovníctví je, že máte přístup ke svému účtu 24 hodin denně.

Druhy poplatků: zřízení, zrušení účtu, vklad na účet, výběr z účtu na přepážce, výběr z bankomatu cizí banky, za příchozí a odchozí platby, zřízení trvalého příkazu, výpisy z účtu, Zpoplatnění a ceny těchto služeb se u jednotlivých bank liší.

Jak si vybrat ten správný účet?

Je důležité vybrat si tu správnou seriózní bankovní instituci, stabilní s dobrým zázemím a historií.

Při výběru banky si zodpovězte na několik otázek:

Budu využívat služeb banky osobně, anebo z domova pomocí internetu?

Je důležité nastavit si služby tak, aby vám vyhovovali co nejlépe a platili jste so nejnižší poplatky. V případě že budete využívat bankovní služby pouze osobně, je dobré zjistit, která banka poskytuje tyto službu nejlevněji a naopak.

Jak daleko je nejbližší pobočka banky a vyhovuje mi její pracovní doba?

Každý jednou za čas musí do banky osobně zajít, ať už zadat platební příkaz, nebo si jít vyzvednout platební kartu. Proto je důležité zvolit si takovou banku, jejíž pobočka je ve vašem okolí. Bylo by velikou ztrátou času, strávit půl dne na cestě do banky na druhý konec města a zpět.

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

Kolik bankomatů a jak vzdálených má banka ve městě kde plánujete používat?

Je dobré vzít v potaz kolik banka má bankomatů a kde jsou rozmístěny. (např. zastávky metra apod.) Nikomu se nelíbí, když potřebuje vybrat hotovost z bankomatu hodiny bloumat po městě a hledat bankomat.

Jaké poplatky jsou spojeny s vedením běžného účtu a platební karty?

Nikdo nechce, zbytečně utrácet peníze a proto je dobré porovnat nabídky jednotlivých bank.

Jaké bonusy nabízí banka pro své stálé klienty?

Svěřujete bance své úspory a tak je dobré si zjistit, zda by vám tyto peníze také nemohly přinést nějaké výhody.

Karty

Jedná se tedy o malou plastovou kartu opatřenou identifikačními údaji jejího majitele, jsou to nástroje určené k bezhotovostním platbám, které vydávány bankou při založení účtu.

Debetní (platební) karty: V případě běžného účtu je debetní karta nástroj pro nakládání s vlastními penězi (bezhotovostními platbami např. v obchodech, výběr z bankomatů, platbou přes internet).

Při zřízení karty si volíte denní limit čerpání, tzn. kolik, můžeme denně vybrat peněz. Tento limit má čistě bezpečnostní charakter.

Kreditní karty: Jsou téměř totožné s platebními kartami. Platíte – li kreditní kartou, čerpáte úvěr, platíte tedy půjčenými penězi.

Co dělat při ztrátě karty?

Nahlásit ztrátu instituci, která nám kartu vydala – IHNED

Instituce provede blokaci karty

Úvěry

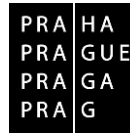
Úvěr je, forma dočasného postoupení zboží nebo peněžních prostředků věřitelem, dlužníkovi, který je ochoten za tuto půjčku zaplatit určitý úrok. V České republice existují základní dva druhy úvěrů. Prvním jsou bankovní úvěry, které poskytují bankovní instituce. Druhým typem úvěrů jsou nebankovní, které může žadatel získat jak od společností, které se jejich

Evropský sociální fond

Praha a EU – Investujeme do vaší budoucnosti

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

poskytováním zabývají, tak od dalších právnických osob i fyzických osob. Mezi nevýhody nebankovních úvěrů patří vyšší úroková sazba a důraz na včasné splácení. V kapitole zodpovědné zadlužování, naleznete informace o tom, na co se zaměřit při žádosti o úvěr jak zvolit správnou instituci pro poskytnutí úvěru či půjčky.

Poskytnutí úvěru

Poskytování úvěru patří mezi základní činnosti bank, a hlavní zdroj jejich příjmů. Banky však nejsou jediné, kdo může úvěr poskytovat. Úvěry lze podmínit (tj. účelové úvěry), a to pořízením konkrétní věci, využitím určité služby atp. (řadíme sem např. hypoteční úvěry).

Banka si například zjistí klientovi osobní údaje a finanční situaci. U právnických osob se také analyzuje podíl vlastního a cizího kapitálu ve firmě. Po prozkoumání všech těchto okolností se banka rozhodne, zdali může bezpečně úvěr poskytnout. Po sepsání a podpisu smlouvy pak může klient čerpat úvěr podle uvedených podmínek. Poskytovatel úvěru sleduje plnění těchto podmínek.

Úvěr na bydlení

Na zajištění bydlení jsou určeny, zejména dva finanční produkty, hypotéky a úvěry ze stavebního spoření. Při schvalování smlouvy o hypotečním úvěru klient prochází rozsáhlým ověřováním, zda by byl schopen pravidelně splácet a řádně splatit. Hypotéka je v mnoha případech závazek na desetiletí a výše splátky činí zásadní položku v rodinném rozpočtu. Běžnou součástí uzavření smlouvy, je životní pojištění.

Pojištění

Pojištění je závazek **pojistitele** (pojišťovny, cestovní kancelář), potvrzený **pojistnou smlouvou** (pojistkou) pojistitele (zpravidla pojišťovny) s **pojistníkem**, (ten který pojišťuje), sjednává pojištění ve prospěch **pojištěného** (pojištěnce). Tato smlouva má za úkol tlumit dopad škody z negativních škodných událostí, vůči pojištěnci, většinou finanční kompenzací. Pojistník a pojištěnec jsou nezdědka jedna a tatáž osoba, jde tedy o pojištění sama sebe.

Pojišťovny

Pojišťovny jsou instituce, které na komerční bázi, tzn. za úplatu, s cílem dosáhnout zisku, poskytují podnikatelům, ale i občanům ochranu před rizikem. Pojišťovny v České republice

Evropský sociální fond

Praha a EU – Investujeme do vaší budoucnosti

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

jsou zřizovány v rámci koncesního systému, tzn. žádná organizace nemůže podnikat v pojišťovnictví bez povolení státního orgánu. Toto povolení uděluje Ministerstvo financí na základě žádosti. Některé druhy pojištění mohou poskytovat i banky, spořitelny, případně cestovní kanceláře.

Zodpovědné zadlužování

Zadlužit se je vážné rozhodnutí, proto je třeba jej důkladně zvážit. Skončit díky dluhům ve finanční pasti je jednodušší, než si myslíte. Proto, abychom se ji vyhnuli stačí zdravý úsudek a větší míra zodpovědnosti. Před samotným zadlužením či podpisem smlouvy je nezbytné položit si několik otázek a zvážit jejich odpovědi.

Otázky si můžeme položit v různém pořadí, ale zodpovědný spotřebitel si musí odpovědět na:

Potřebuji danou věc?

V klidu promyslete, zda danou věc opravdu potřebujete, ujistěte se, že se nejedná o impulzivní jednání. Nad nákupem bychom měly přemýšlet vždy, ať už se jedná o malé či velké položky. Je potřeba nad nákupem přemýšlet, pokud se jedná o naše uspořené peníze a zvláště pak pokud se jedná o nákup na úvěr.

Na co je vhodné se zadlužit?

Pokud domácnost došla k závěru, že není možné věc pořídit jiným způsobem než zadlužením, měla by pak opětovně zvážit, zda danou věc skutečně potřebuje, zda se bez ní neobejde a zda daná věc bude dlouhodobě sloužit. (auto, domácí spotřebiče)

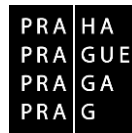
Není vhodné se zadlužovat na věci pomíjivé, nadstandartní, dary apod. (dovolená, Vánoce, šperky, elektronika)

Úvěr omezuje vaši spotřebu po celou dobu jeho splácení. Proto by vám to, na co si půjčujete, mělo přinášet užitek po dostatečně dlouhou dobu a sloužit i po zaplacení poslední splátky.

Pokud zvažujete na co, je vhodné se zadlužit, pak je velmi dobré řídit se pravidlem: **Není vhodné zadlužit se na věc, jejíž životnost je kratší než doba splácení.** Toto pravidlo nám pomáhá zjednodušit si odpověď na výše uvedenou otázku. Pokud již zvažujeme konkrétní finanční produkt, pak délka splácení a životnost věci, musí hrát zásadní roli.

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

Příklad není vhodné zadlužit se na věc, jejíž životnost je kratší než doba splácení.

Příklad č. 1 : Lednice mi bude sloužit 3 roky, ale splatím ji za 1 rok

Příklad č. 2 : Dovolenou si užijí 2 týdny, ale budu ji splácet 1 rok

Mám dostatek finančních prostředků na splátky?

Víte, že konkrétní věc potřebujete, že si ji nemůžete a je vhodná i pro zadlužení. Proto je čas odpovědět si na nejdůležitější otázku. Mám dostatek finančních prostředků na splátky? Pokud Vaše domácnost nemá plán hospodaření, nutně s ním nyní musíte začít, zvláště pokud uvažujete o dlouhodobém úvěru. (hypotéka). Je dobré vést rozpočet delší časové období a velmi přesně zaznamenávat veškeré příjmy a výdaje. Zhodnoťte, zda si půjčku můžete dovolit. Sestavte hrubý nástin nynějších i budoucích příjmů a výdajů domácnosti. Po odečtení splátek vám vždy na účtu musí zůstat dostatečná rezerva pro případ nenadálých událostí, které mohou nastat v práci, v rodině i ve vašem zdravotním stavu.

Co mě může v průběhu splácení potkat?

Úvěr je třeba dobře si promyslet zejména v souvislosti s našimi plány na toto období na toto období a také s tím, co chceme nebo můžeme za dobu splácení prožít. Samozřejmě není nikdy možné předem říci, co nás čeká v budoucnosti. Nemůžeme vědět, jaké životní události nás v životě potkají a zda ovlivní naši schopnost úvěr splácet. Události se dají jednoduše rozdělit do dvou kategorií, a to na předvídatelné a nepředvídatelné, ale všechny tyto události by se daly nazvat jako kritické.

Nepředvídatelné události

V životě mohou nastat informace, které nelze předvídat a které vedou k radikálnímu snížení příjmu.

Jedná se například o tyto případy:

Nezaměstnanost

Dlouhodobá pracovní neschopnost

Úmrtí

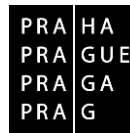
Tyto události jsou velmi nepříjemné, které zásadně změní naše příjmy a zásadně ovlivní náš rozpočet. Ochranou proti této situaci by mohlo být vytvoření rezervy ve výši 3 -5 násobku čistého měsíčního příjmu anebo pojištění proti neschopnosti splácet.

Evropský sociální fond

Praha a EU – Investujeme do vaší budoucnosti

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

Předvídatelné události

Jsou události, které, změni náš rodinný rozpočet a lze jejich příchod předvídat. Jedná se o:

Narození dítěte: Pokud mladé rodiny uzavírají dlouhodobé úvěry, pak musí plánovat to, zda a kolik dětí chtějí mít. Náklady na dítě tvoří velkou část finančního rozpočtu a ve většině případů se na ni nedá šetřit.

Rozchod s partnerem / rozvod: Tato těžká životní událost se samozřejmě naplánovat nedá a svým způsobem by měla patřit mezi nepředvídatelné. Nicméně, i při uzavírání úvěru je důležité pracovat s tím, zda je schopen platit měsíční splátky jen jeden z partnerů. Tato situace nastává, nejen při rozvodu a rozchodu ale i při úmrtí jednoho z partnerů.

Odchod do důchodu: Většina společností neposkytuje úvěr před odchodem do důchodu, nebo pokud by délka splácení úvěru měla do důchodového věku zasáhnout. Ve vyšším věku je nutno se zamyslet nad délkou splácení úvěru a to nejen z důvodů nižších příjmů v důchodovém věku.

Ručení/ spoludlužnictví: Podepsání závazku ve formě spoludlužnictví i ručení je skutečně velkým závazkem. Při platební neschopnosti dlužníka anebo podvodu, odpovědnost přechází na ručitele.

Dědictví: Dluhy bývají často součástí dědictví a v případě přijetí, dědictví dochází i k přijetí těchto dluhů. Dědictví přichází v platnost se smrtí zůstavitele a to dvojí formou ze zákona, anebo ze závěti (obě formou mohou nastat současně).

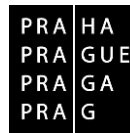
I s těmito událostmi je potřeba počítat při zvažování zadlužení. Pokud nastane tato událost, neexistuje žádná možná obrana, než výše uvedená finanční rezerva.

Kdo vám půjčí?

Úvěr si můžete opatřit od banky, zavedené nebankovní instituce nebo jinou formou, například od známých či na inzerát od neznámého poskytovatele úvěrů. U banky musíte počítat s delším a důkladnějším ověřovacím procesem. Splátkové firmy poskytují mnohdy půjčky rychlejší a

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

flexibilnější, ale zpravidla bývají dražší. Další poskytovatelé úvěrů mohou být velice drazí a mohou vás tak přivést do potíží.

Kolik úvěr bude stát?

Vždy se ptejte, kolik zaplatíte. Roční úroková sazba (úrok p.a.) není odpovídajícím vyjádřením ceny půjčky. Do hry vstupují další poplatky třeba za správu úvěru, za uzavření smlouvy a další. Přesnějším ukazatelem, co stojí úvěr, je proto **RPSN**, tedy roční procentní sazba nákladů na úvěr. Ta vedle úroku zohledňuje i další náklady. Poskytovatelé úvěru jsou ze zákona povinni sazbu RPSN sdělit.

Podle čeho si vyberu věřitele?

Reklama, doporučení od přátel a rodiny, letáky či informace na internetu mohou být užitečným vodítkem, jak získat základní informace o půjčce. Můžeme tak zjistit, zda se některý z poskytovatelů specializuje na daný produkt, může nabízet lepší podmínky, než poskytovatel, který má jinou specializaci.

Právní závaznost má ale jediné smlouva, proto všechny podrobnosti hledejte v ní. Před podpisem několikrát smlouvu pozorně pročtěte, nikdy se nerozhodujte rychle a pod přímým tlakem. Jestliže s některou pasáží nesouhlasíte nebo něčemu nerozumíte, dokument nepodepisujte a poraďte se s nezávislým odborníkem.

Nekalé praktiky poskytovatelů úvěrů

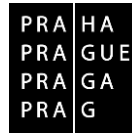
Nežádka můžeme narazit i na firmy, které chtějí přivést klienty do problémů se splácením. Může se jednat o tyto společnosti.

Společnosti nabízející zprostředkování: Nově se objevují častější nabídky firem na úvěr, respektive na zpracování dat, pro získání úvěru. Smlouvy bývají často sepsány tak, by bylo velmi těžké rozeznat, zda se jedná o smlouvu o úvěru, ale smlouvu o zprostředkování.

Společnosti, které chtějí získat majetek dlužníků: Velký zájem společností používajících nekalé praktiky budí krom příjmů také majetek dlužníka. Výše poskytnutého úvěru nedosahují hodnoty nemovitosti, ve smlouvě jsou však vysoké úroky z prodlení a další sankční poplatky,

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

kteří vedou neschopnosti splácet a k nepřiměřenému navýšení dlužné částky, což je pouze krok od zabavení majetku.

Společnosti, které využívají chudoby dlužníků: Tyto společnosti využívají chudoby lidí, jelikož naše zákony umožňují, exekuce u každého kdo má životní minimum. Objevily se i případy, kdy byly strhávány srážky z mateřské dovolené a důchodu. Částka, která může být zabavena, může být v řádu stovek korun. Touto částkou jsou pokryty každý měsíc pouze úroky z prodlení a další transakční poplatky. Jedná se zde o trvale udržitelný dluh, protože dlužná částka se nesnižuje a zabavené prostředky slouží pouze k úhradě sankcí. Dlužník tak může hladit své závazky až do konce života, pokud se mu nepovede navýšit příjmy.

Společnosti, nabízející oddlužení: Zpracování oddlužení dle insolvenčního zákona je velmi časově náročné a je logické, že je třeba za něj zaplatit. Objevují se společnosti, které nabízejí oddlužení i lidem, kteří nemohou splnit podmínky insolvenčního zákona a nejsou schopni uhradit ani provizi těchto firem. Dochází velmi často k exekuci na tuto částku.

Jak se vyhnout dluhové pasti

V dnešní době je velice snadné dostat se do dluhů. Banky i různé nebankovní společnosti nám neustále nabízejí spoustu produktů a půjček. Spousta lidí si však půjčí peníze bez rozmyslu, a nechají se nalákat přívětivou reklamou. Někteří z nich však nejsou svoje dluhy schopni splácet, na splacení dluhu si vezmou další půjčku a další a dostanou se tak jednoduše do dluhové pasti, ze které je velmi těžké uniknout. Zde, naleznete několik rad, nad kterými, je potřeba se zamyslet, než se pro půjčku rozhodnete a peníze si půjčíte

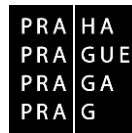
Upravte si svůj rodinný rozpočet a vytvořte si finanční rezervu

Ideální, je dluhům se úplně vyhnout a snažit se najít, nebo si vytvořit vlastní finanční rezervy. Jedním z řešení je úprava rodinného rozpočtu. Rodinný rozpočet je porovnání příjmů a výdajů domácnosti, pokud jsou příjmy vyšší než výdaje, jste na dobré cestě pro vytvoření finanční rezervy. Stačí pak jen tyto zbývající peníze každý měsíc dát stranou a uspořit tak potřebnou obnos. Pokud se příjmy a výdaje rovnají, nebo výdaje jsou vyšší než příjmy, je třeba rozpočet upravit, (snížit výdaje, zvýšit příjmy, prodej movitých věcí). Snažte se, svůj rozpočet vyrovnat, abyste nemuseli sáhnout po půjčkách a zadlužit se.

**Evropský sociální fond
Praha a EU – Investujeme do vaší budoucnosti**

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

Přemýšlejte, kde a na co si peníze půjčujete

Když už opravdu nezbývá jiná možnost, než si peníze půjčit, nejprve velice dobře rozmýšlejte, kde si o půjčku požádáte a kdo se tak stane vaším věřitelem. Než se rozhodnete, informujte se na více místech. Nejvýhodnější půjčky poskytují banky. Ovšem tyto půjčky jsou nejméně dostupné, protože banky velice důkladně prověřují žadatelovu schopnost dluh splácet. Půjčky u nebankovních institucí jsou dražší, ale většina z nich peníze poskytne bez větších problémů. Při podpisu smlouvy si ovšem vy sami musíte být jistí, že jste schopni dluh splácet. Pokud tomu tak není, pácháte trestný čin! Důležité je zamyslet se i nad tím, na co si peníze půjčujete. Když je to věc, která má nižší životnost než je délka splácení dluhu, není půjčka správným řešením. Ještě nezaplatíte tu první a už bude nutné pořizovat novou.

Pozorně čtěte smlouvy

I zde je potřeba se řídit heslem „Podepsat můžeš, přečíst musíš!“ Je třeba přečíst vše i to nejdrobnější písmo, ve kterém se většinou skrývají věci, které by vám později mohly způsobit komplikace. Pokud něčemu nerozumíte, ptejte se. Mělo by vám být umožněno vzít smlouvu na konzultaci např. k právníkovi nebo se můžete poradit s některým svým informovanějším známým či příbuzným. Pokud vám toto, nechtějí, může to signalizovat, že něco není v pořádku.

Mějte přehled ve svých dluzech

Vždy mějte přehled o svých závazcích, které musíte platit, stejně tak to platí o pro dluhy a splátky. Dostanete-li se do situace, kdy nejste schopni dluh splácet, upozorněte na to svého věřitele a pokuste se s ním domluvit na nějakém náhradním řešení. Vždy se snažte ukázat úsilí situaci řešit. Není nic horšího, než své závazky ignorovat. Ignorací dluhy nezmizí. Naopak narostou a k uvíznutí v dluhové pasti stačí opravdu jen málo. Zvláště nebankovní instituce mají obrovské úroky a poplatky, pokud se se splátkou opozdíte, ale zpravidla se s nimi dá domluvit, když je na neschopnost splácet upozorníte včas.

Co se stane, když nezaplatím?

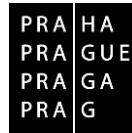
Bude Vám zaslána první upomínka, s dotazem, zda jste omylem nezapomněli uhradit svůj závazek. V první upomínce se počítá s tím, že jde spíše o omyl nebo o opožděnou platbu. Následuje upomínka druhá a další upomínky, které bývají důraznější a věříte, pravděpodobně

Evropský sociální fond

Praha a EU – Investujeme do vaší budoucnosti

OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA
ADAPTABILITA

začne upozorňovat na předání pohledávky další instituci a následnou exekucí. V krajním případě, může dojít až k zabavení Vašeho majetku.

Nechte si poradit odborníky

Pokud jste zadlužení, dostali jste se do složité finanční situace a sami nevíte, jak situaci řešit, poraďte se s odborníky. Existují specializované poradny pro dluhovou problematiku. Poradny provozují svoji činnost převážně zdarma.

Poradny zabývající se dluhovou problematikou jsou např.: Občanská poradna Remedium, Dluhová poradna, Poradna exekutorské komory Praha, Poradna Samaritán o.s., Poradna při finanční tísni o.p.s.

Informace a kontakty na uvedené poradny, naleznete v následujících internetových odkazech.

<http://www.remedium.cz/>

<http://www.dluhovaporadna.com/>

<http://www.poradnasamaritan.cz/>

<http://www.financnitisen.cz/>

<http://obcanskeporadny.sweb.cz/?st=exekutorska-komora-poradna-praha>